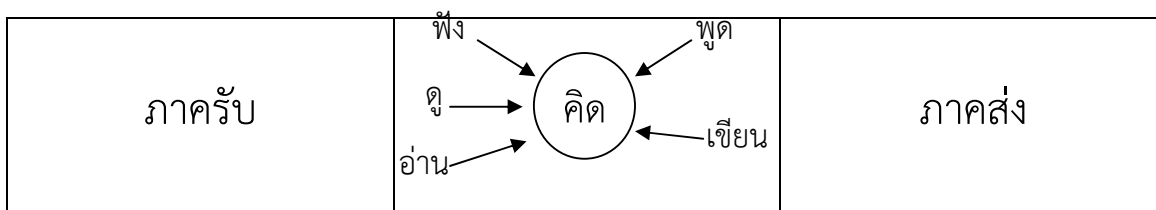

การจัดประสบการณ์ทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

รองศาสตราจารย์ปิตินันท์ สุทธสาร

ทุกชาติทุกภาษาย่อมมีภาษาประจำชาติของตน ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นภาษาที่คนไทยทุกคนต้องเรียนรู้ เพื่อใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร และเพื่อสืบสานภาษาไทยไว้ให้เป็นสมบัติของลูกหลานต่อไป

ภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร มีองค์ประกอบดังนี้

เป้าหมายของการสอนภาษาไทย

๑. ความรู้ : รู้หลักเกณฑ์ของภาษา
๒. ทักษะ : ฟัง ดู พูด อ่าน เขียน และคิด
๓. ค่านิยม : เห็นความสำคัญ ความงดงามของภาษา
๔. การจัดการ : นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

แนวคิดในการสอนภาษาไทย

- สอนใคร —————> รู้จักธรรมชาติของเด็กแต่ละวัย
- สอนอะไร —————> รู้เนื้อหาที่จะสอนอย่างถูกต้องแม่นยำ
- สอนทำไม —————> มีจุดประสงค์ในการสอน
- สอนอย่างไร —————> จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้น่าสนใจ
- ผลการสอนเป็นอย่างไร —————> ประเมินผลในการเรียนการสอน
- จะช่วยเหลือเด็กอย่างไร —————> สอนซ่อมเสริม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา

๑. ครู

ครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อการสอนภาษาให้แก่เด็ก ผู้ที่จะเป็นครูภาษาไทยจึงควรมีความรู้ในวิชาที่สอน รู้จักวิธีสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย และ มีความรู้ทันต่อข้อมูลใหม่ทางวิชาชีพ ครูควรมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครู รักวิชาชีพครู รักการสอน มีความรักและเมตตาต่อเด็ก ครูที่สอนเด็กมีบุคลิกภาพภาพและพฤติกรรมที่ดีเหมาะสมกับวัยของเด็กที่สอน มีอารมณ์ดี มีอารมณ์ขัน ทั้งอดทน ใจเย็น พุดจาไพเราะ เมื่อเด็กๆ อยู่ใกล้แล้วรู้สึกอบอุ่น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการใช้ภาษา ครูพูดภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้ทุกทักษะ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน และการเขียน ครูที่เด็กๆรัก มักจะเป็นครูที่สอนสนุก มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจของเด็ก ให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด การทำกิจกรรมต่างๆ และครูต้องไม่เบื่อกับที่จะตอบคำถามของเด็กๆ เพราะเด็กปฐมวัยนั้นช่างซักถาม

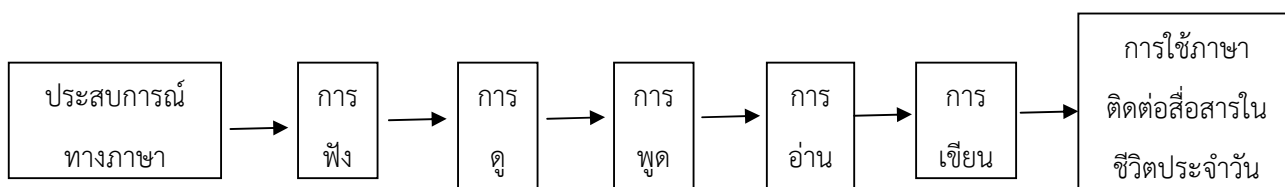
๒. นักเรียน

การเรียนรู้ภาษาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายของเด็กว่า อวัยวะต่างๆ มีความสมบูรณ์หรือบกพร่อง เช่น ตา หู ลิ้นไก่ เด็กมีสติปัญญาอยู่ในระดับใดเพื่อครูจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม เด็กมีอารมณ์เป็นอย่างไร ครูต้องสังเกตเพื่อดูอารมณ์ของเด็กว่าพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมหรือไม่ ความสนใจของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมที่สนองต่อความสนใจของเด็ก ความรู้พื้นฐาน และภูมิหลังของเด็กก็เป็นสิ่งที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาเช่นกัน

๓. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมของเด็ก เช่น ภาษาที่ใช้ในบ้าน ใช้ภาษากลาง หรือ ภาษาถิ่น ฐานะของครอบครัว บิดา มารดาของเด็กมีอาชีพ หรือมีรายได้เป็นอย่างไร สังคมที่แวดล้อมเด็กเป็นอย่างไร สถานที่ตั้งหรือชุมชนที่เด็กอาศัยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนภาษาของเด็กหรือไม่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หรือ นักเรียนกับเพื่อน ในชั้นเรียน ในโรงเรียน เด็กเข้ากับเพื่อนได้หรือไม่ สามารถทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือดูแลกัน เล่นรวมกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก

ลำดับขั้นพัฒนาการทางภาษาตามปกติ

กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา

การฟัง

- ⊙ วัตถุประสงค์
- ⊙ เสียงรอบตัว เสียงธรรมชาติ เสียงที่ทำขึ้น
- ⊙ สื่อเพลง กลอน นิทาน
- ⊙ คำสั่ง ปฏิบัติตาม
- ⊙ เสียงพยัญชนะ เสียงสระ

การดู

- ⊙ รูปภาพ จับคู่ จับกลุ่ม อธิบาย
- ⊙ รูปภาพ เรียงลำดับเหตุการณ์ อธิบาย
- ⊙ แยกสิ่งของ แยกประเภท จัดกลุ่ม อธิบาย
- ⊙ แยกสื่อต่างๆ แล้วเล่าเรื่องราวที่ดู สรุปแนวคิด

การพูด

- ⊙ วัตถุประสงค์
- ⊙ บอกชื่อสิ่งต่างๆรอบตัว
- ⊙ เดาสิ่งของ
- ⊙ คำคล้องจอง
- ⊙ ปริศนาคำทาย
- ⊙ แนะนำตัวเองและ ครอบครัว
- ⊙ นำของรักมาแสดงและเล่าให้เพื่อนฟัง

การอ่าน

- ⊙ การกวาดสายตา ซ้าย ขวา
- ⊙ จับคู่ภาพ
- ⊙ อ่านภาพกับคำ
- ⊙ ออกเสียงพยัญชนะ สระ สะกดคำ อ่านคำ
- ⊙ อ่านประโยค อ่านเรื่อง

การเขียน

- ⊙ ฝึกการนั่งและการจับดินสอให้ถูกวิธี
- ⊙ เตรียมมือเพื่อเขียน ใช้นิ้วชี้ นิ้วโป้ง นิ้วกลาง
- ⊙ วาดภาพด้วยสีเทียน
- ⊙ ร้อยเชือกรูปต่างๆ
- ⊙ แป้งโด ดินน้ำมัน ประดิษฐ์ตัวพยัญชนะ
- ⊙ สัมผัสด้วยพยัญชนะกระดากทราย
- ⊙ รู้จักพยัญชนะ ก – ฮ
- ⊙ จัดกรอบคร่าวตัวพยัญชนะ

ก	ถ	ภ
---	---	---

พ	ฟ	ฬ
---	---	---
- ⊙ เลือกหยิบพยัญชนะตามที่บอก
- ⊙ ทำหนังสือ ตัวพยัญชนะ คำ ประโยค
- ⊙ สะสมภาพที่มีเสียงพยัญชนะต้น คำ
- ⊙ ใช้นิ้วเขียนตัวพยัญชนะบนแผ่นอักษรกระดากทราย กระบะทราย
- ⊙ นำอักษรที่ทำด้วยไม้ พลาสติก แม่เหล็ก นำมาประสมคำ
- ⊙ วาดภาพ เขียนบัตรอวยพร

ลำดับในการนำเสนอคำ

- * พยัญชนะต้น 1 ตัว สระเสียงยาว – กา ตา ขา มา
- * พยัญชนะต้น 1 ตัว สระเสียงยาว รูปวรรณยุกต์ เอก โท – ไก่ ปู่ ป้า ตู
- * พยัญชนะต้น 2 ตัว สระเสียงยาว – ปลา หมี่
- * พยัญชนะต้น 2 ตัว สระเสียงยาว รูปวรรณยุกต์ เอก โท – หน้า หล้า
- * พยัญชนะต้น 1 ตัว สระเสียงยาว ตัวสะกด – ดาว जान กางเกง
- * แนะนำเสียงพยัญชนะ เสียงต้น เสียงท้าย หาคำที่มีเสียงเหมือนกัน
- * ทำสมุดภาพ นักเรียนวาด ครูเขียนคำ หรือ นักเรียนวาดเขียนตามแบบ
- * แต่งประโยคง่ายๆ